

Hanna Więckowska

Luta, pow. Włodawa. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 3, 15-16

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jednosadziorce.

Stanowisko w Linach należy do kultury hamburskiej datowanej na okres najstarszego Dryasu. Jest to najdalej wysunięte na wschód stanowisko tej kultury i zarazem w ogóle najstarsze na Niszu polskim.

W najbliższym sąsiedztwie stanowiska dokonano wierceń i stwierdzono istnienie torfów do ok. 1,7 m głębokości, potencjalnie mogących zawierać sabytki hamburskie.

Posiadany obecnie inwentarz, uzyskany z sondażu, jest jeszcze ubogi. Dalsze badania pozwolą na szerszą jego interpretację.

LUTA, pow. Włodawa
Stanowisko 1

Zakład Paleolitu IHM PAN
w Warszawie

Badania prowadziła dr Hanna Więtkowska.

Finansował IHM PAN. Trzeci sezon badań.

Stanowisko wydmywe a okresu mesolitu.

Prace wykopaliskowe trwały od 16.VI do 15.VII.1969 r. Celem ich było dokończenie eksploracji wykopu w kierunku północnym i zachodnim i uzyskanie ostatecznego zasięgu rozległego skupiska sabytków.

Badania objęły obszar 85 m². Zebrano ok. 12 500 wyrobów krzemienych /w tym ok. 340 rdzeni i narzędzi/ oraz dość dużo różnej wielkości kamieni i drobnych fragmentów kości. W dalszym ciągu wśród narzędzi przeważają skrobacze wielorakie i drapacze, głównie odłupkowe, o proporcjach krępych i krótkich oraz takie rylce, uboższe ilościowo. W grupie sbrojników do licznej reprezentowanych należą tyłozaki Stawinoga, trójkąty i trapezy.

Rozmieszczenie zabytków w poziomie nie uległo zmianie - nadal są rozproszone na całym odsłanianym obszarze, tworząc bardzo wyraźną koncentrację w północno-zachodniej części wykopu. Nie osiągnięto zatem spodziewanych granic skupiska, które biegnie przez cały wykop wzdłuż osi SE-WN. Pas ten wykazuje jednak pewne różnice w zagęszczeniu krzemieni. Po dokładnej analizie uda się - być może - wyróżnić w jego obrębie mniejsze skupienia.

Po pierwszych dwóch sezonach badań przynależność kulturowa stanowiska nie była jasna. Obiekt dostarczył, oprócz dominujących elementów cyklu narwiańskiego i mniej licznych - wiślańskiego, także okazów o cechach późnopaleolitycznych, w niejasnym układzie planigraficznym.

Tegoroczne badania wykazały, że istnieje możliwość kulturowego usystematyzowania całości inwentarza. Stwierdzono "oczyszczenie się" materiału w kierunku północno-zachodnim, zanikanie wyrobów cyklu wiślańskiego i domieszek surowcowych /zwłaszcza z krzemienia świeciechowskiego/. Zabytki reprezentują przede wszystkim cykl narwiański, jego młodszą fazę. Wykazują jednak typologiczno-statystyczną odrębność w stosunku do zespołów pokrewnych. Fakt ten, jak i to, iż Luta jest pierwszym na wschodnich terenach kraju dużym stanowiskiem tego cyklu systematycznie badanym, a tak że ważna, niewyjaśniona jeszcze sprawa udziału w tym zespole elementów późnopaleolitycznych - wskazują na konieczność prowadzenia tu dalszych prac wykopaliskowych.

NOWOGRÓD, pow. Łomża, mezolit

patrz wczesne średniowiecze

OLSZTYN, pow. Częstochowa

Muzeum w Częstochowie